

Lietuvos partizanai

Greta Radzevičiūtė IVc

Turinys

- Lietuvos partizanai
- Buitis
- Būstas
- Tradicijos
- LLKS

Lietuvos partizanai – civiliai žmonės, dažniausiai vadovaujami kariškių, siekę apginti Lietuvos nepriklausomybę per ir po Antrojo pasaulinio karo. Už savo tuometinę antivalstybinę veiklą buvo areštuoti, išvežti į kalinimo, tremties vietas, arba žuvo nuo reguliariosios SSRS armijos.

Buitis

Pirmaisiais pokario metais partizanai dažnai padėdavo ūkio darbuose slapčia, naktį nupjaudavo javus, suardavo dirvą. Vos išėjusius į mišką vyrus dažniausiai išlaikė ir rėmė šeimos bei giminės. Jie išskalbdavo rūbus, atnešdavo maisto, iškūrendavo pirtį ir gaudavo vaistų. Žiemą užsnigus, nenorėdami palikti pėdsakų, partizanai mėnesiais neišeidavo iš požemių. Tam jau iš rudens būdavo ruošiamasi ir pasirūpinama maisto atsargų, paskerdžiamas koks gyvulys, prisisūdoma mėsos. Valgį gamindavo ant spiritinės lempelės. Dažnai ilgomis savaitėmis gyvendavo pusbadžiu. Pavasarį partizanus lengva būdavo atpažinti iš išblyškusių, patinusių veidų – tai tvankaus požemio gyventojų žymės.

Trémimai ir kolektyvizacija pakirto partizanų materialinę bazę. Sausa duona ar vos užbalinta sriuba - toks buvo kasdienis partizanų maistas.

Peršlapę iki siūlelio, neturėdami geresnių rūbų ar batų, dažnai užpulti gyvių, nes pasikeisti baltinius ar išsiprausti pirtyje buvo neregėta prabanga, kamuojami ligų (dažniausiai — įvairių sąnarių uždegimų), be kvalifikuotos medicininės pagalbos, jie nesiskųsdami iki galo nešė savo našą.

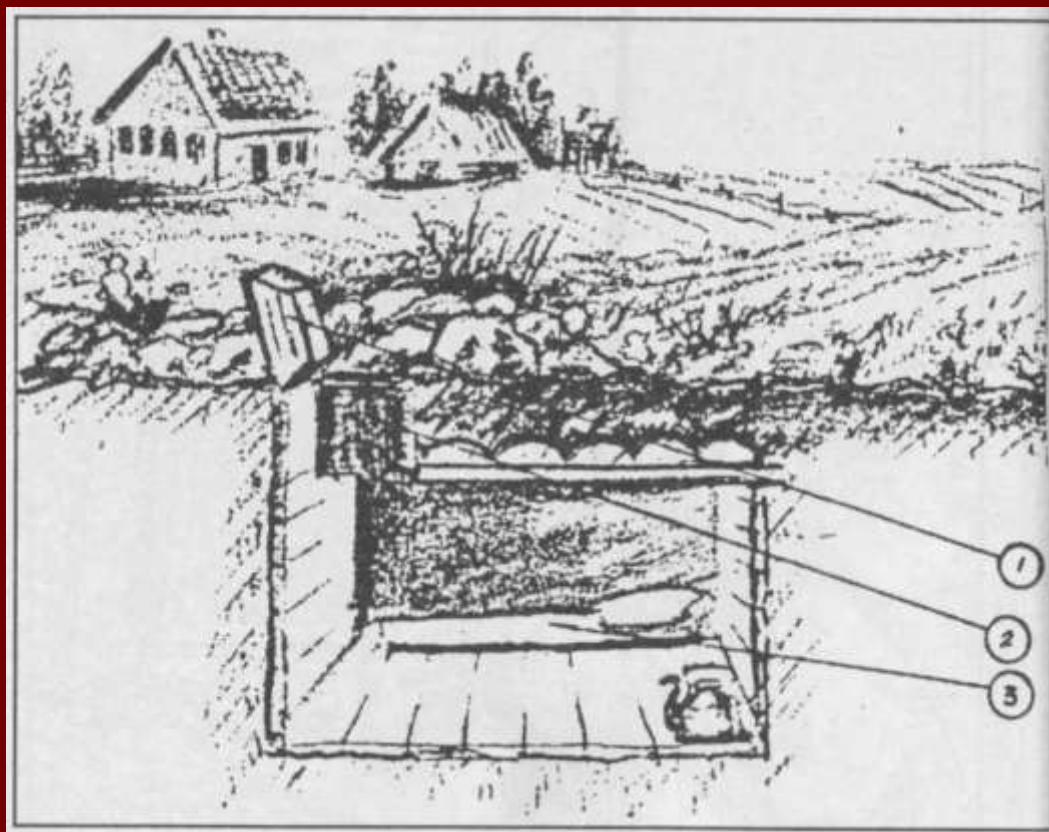

Būstas

Laisvės kovotojų būstas buvo ne tik pastogė darganoje. Nuo būsto slaptumo dažnai priklausė jų gyvybė. Gyventi ar ilsėtis buvo rekomenduojami keli būdai: bunkeriai, slėptuvės, miško stovyklos, išsiskirstymas mažomis grupelėmis pas gyventojus. Pirmasis okupacijos metais dauguma partizanų gyveno miškuose įrengtose stovyklose, žiemai persikeldami pas gyventojus.

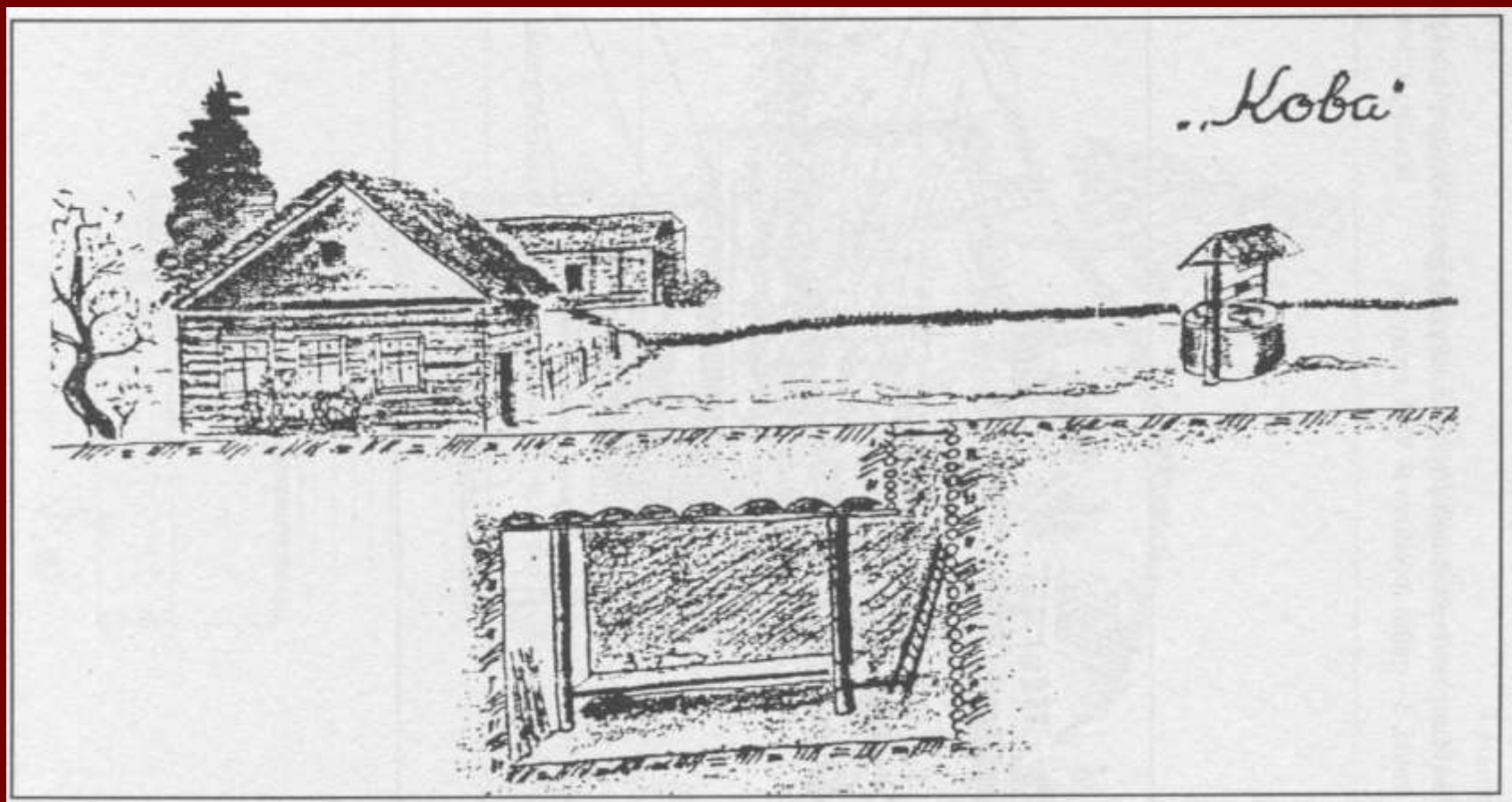

Laikinos slėptuvėlės kartais iš tikrųjų panašėjo į kapą. Pvz, Povilui Pečiulaičiui teko slapstytis Tvarkiškių kaime ariamame lauke, kur jis su draugu išsikasė duobę, į kurią atsiguldavo, o šeimininkai užklodavo juos lentomis, užberdavo žemėmis ir užakėdavo. Taip per dieną partizanai gyvi palaidoti išgulėdavo toje duobėje, o vakarais šeimininkai atkasdavo ir nusivesdavo juos į trobą.

Vis dėlto gyvenimo sąlygos bunkeriuose būdavo labai sunkios: pro lubas ir sienas sunkdavosi vanduo, nuolat trūkdavo oro, tvyrodamo drėgmės ir puvėsių tvaikas.

Partizanų bunkeris sodyboje.

Partizanų tradicijos

Partizanavimo pradžia žymėjo priesaika ir kariški atributai — ginklas bei lietuviška kario uniforma įvesta 1946m. vasarą. Žinoma daug partizanų priesaikų tekstų, tačiau juose visuose yra įsipareigojimas atiduoti gyvybę už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

LLKS

Lietuvos Laisvės Kovos Sajūdis (LLKS) yra visos Lietuvos partizanų organizacijos pavadinimas nuo 1949 m. vasario 2 d. Siekė atkurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę. LLKS egzistavo iki 1956 m., kol buvo sunaikinti SSRS reguliarios kariuomenės bei saugumo daliniai.

Pavadinimas „Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis“ buvo patvirtintas pirmame Lietuvos partizanų vadų suvažiavime, vykusio 1949 m. vasario 2 – 22 d.

Kituose vadų suvažiavimo posėdžiuose buvo sudaryta LLKS vadovybė, svarstoma sąjūdžio politinė programa, ginkluotojo pasipriešinimo programa, taktika, sąjūdžio politinė, ideologinė, organizacinė ir kita veikla, LLKS statutas, partizanų uniformos, pareigų ir laipsnių ženklai ir kt. Priimti kreipimaisi į sąjūdžio dalyvius ir kitus Lietuvos gyventojus. LLKS Tarybos prezidiumo pirmininku išrinktas Jonas Žemaitis-Vytautas, suteikiant jam generolo laipsnį. LLKS Tarybos prezidiumui jis vadovavo iki 1953 m.

Šaltiniai

- http://www.partizanai.org/failai/html/lietuvos_partizanai.htm
- http://lt.wikipedia.org/wiki/Lietuvos_partizanai
- <http://www.partizanai.info/partizanu-buitis-bunkeriai/>
- http://lt.wikipedia.org/wiki/Lietuvos_laisvės_kovos_sąjūdis